Moderaterna
Kristdemokraterna

SÄRSKILT UTTALANDE
2023-05-09

RS 2023-0061

Regionfullmäktige
Ärende 31

Läget i Stockholmsregionen – 2022 års uppföljning av den regionala utvecklingsplanen RUFS 2050

Vi anser att rapporten till största del är en välutformad beskrivning av utvecklingen i Stockholmsregionen under det senaste året kopplat till RUFS 2050. Ehuru finns några områden vi anser att större vikt behöver läggas vid. Konkretionen av nyckelområdena är också inte fullt ut tillfredsställande, där områdena beskrivs men utan en inriktning på arbetet.

Stockholmsregionens utsläpp har minskat avsevärt sedan 90-talet, om än inte i tillräcklig utsträckning. Under samma period har utvecklingen rörande ekonomi, välstånd och befolkning varit betydande, det är en utveckling som behöver värnas. Utsläppsminskningarna är ett resultat av innovation och forskning, oftast sprunget från entreprenörer. Inte minst ser vi hur svensk innovation inom energiområdet just nu har en kraftfull påverkan världen över. Framtiden behöver utvecklas på liknande sätt med insikten att det offentliga inte skapar innovationer eller välstånd, utan enkom skapar förutsättningar för människor att utveckla inom den satta ramen. I synnerhet skapas förutsättningarna när offentliga institutioner tillsammans med innovatörer skapar gemensamma utvecklingsnyttor.

Transportsektorn står för betydande delar av utsläppen inom regionen, men på området är också Stockholm en föregångare. 40 procent av landets elbilar finns i Stockholm, inom nybilsförsäljningen är en majoritet av alla bilar antingen el- eller hybridbilar. Inom kollektivtrafiken drivs all trafik på land av 100 procent förnyelsebara bränslen sedan några år tillbaka.

Fokuset på inomregional energiförsörjningen riskerar att bli kontraproduktivt ur en klimatsynpunkt, där behovet snarare ligger i en bas av planerbar energiproduktion som kompletteras med nya förnyelsebara energislag. I Stockholmsregionen är förutsättningarna för basen i energisystemet i bästa fall svaga, och i synnerhet inte på beslutsnivå av regionala intressen. När en så betydande del av kraftförsörjningen ligger inom kraftvärme riskeras fokusnivån på den regionala nivån medföra att helheten försakas. För oss är det relevanta att Stockholm, liksom resten av landet, får tillgång till billig och ren energi. Det kommer vara mycket svårt att ha en inomregional elproduktion som motsvarar behovet utan att använda utsläppstung energiproduktion. Det regionala perspektivet i frågan bör skifta från den egna produktionen till hur Stockholmsregionen kan bidra med kompletterande energiförsörjning som solkraft och ny teknik. I förslaget till nyckelområden inkluderas inomregional elproduktion, men utan konkretion om hur det skulle kunna ske.

I arbetet framgent menar vi att regionen borde fokusera på att förbättra sitt egna arbete inom en rad områden. Inom regionens egna upphandlingar kan kraven riktas för att gynna innovation. Offentliga institutioner upphandlar årligen för värden närmare 800 miljarder kronor där Region Stockholm står för en betydande del. Inom kollektivtrafiken har förnyelsebar drift varit framträdande inom upphandlingar vilket gett resultat, mer kan göras inom andra områden.

Laddinfrastrukturen inom regionen haltar långt efter den redan existerande efterfrågan. I takt med att elbilsandelen ökar ännu mer kommer gapet mellan utbud och efterfrågan också öka, till det finns risk för en stor brist på infrastruktur för tyngre fordon. Regionen behöver ta ett större grepp kring frågan och utveckla infrastrukturen tillsammans med fristående aktörer och kommuner.

Mobiliteten inom regionen är något vi ska vara stolta över, med världens näst bästa kollektivtrafik samtidigt som möjligheterna till andra resvägar blir allt bättre. I synnerhet nya elektriska, små, färdmedel står ut i den nya resandets tid. Fokuset i såväl uppföljningen av RUFS 2050 som i utvecklingsplanen landar i hög utsträckning på cykel. Vi menar att alla färdmedel måste bejakas, den elektriska bilen medför möjligheter till transport utan buller eller utsläpp, då måste också väginfrastrukturen prioriteras. Förekomsten av blandresor är också viktiga, där cykel eller gång kombineras med kollektivtrafiken. För att stockholmarna ska kunna röra sig fritt och obehindrat behövs alla trafikslag, det måste också synas i de prioriteringar som görs från regionen.

Bostadsbyggandet i Stockholm utvecklas i för långsam takt, i synnerhet för den mest efterfrågande boendeformen småhus. Många barnfamiljer väljer att flytta från Stockholm av just bristen på småhus, där också en inlåsningseffekt uppstår för flerfamiljshus. Med fler byggda småhus skulle tillgängligheten för lägenheter öka.

Grunden i regionens utveckling ligger i att människor kommer till Stockholm för att arbeta, det är där tillväxten skapas. Det finns nu oroande tecken på att förutsättningarna för arbete försämras i och med hög inflation och lågkonjunktur. För att förbättra möjligheterna till en välfungerande arbetsmarknad behövs såväl goda utbildningsmöjligheter för unga som för omställning mitt i livet. Kommunernas arbete för kompetensutveckling och kompetensmatchning kan utgöra goda exempel för regionen som fler kan samlas kring.